

Тази мания ние срѣщаме и въ неговата училищна работа, въ дисциплината, по право — редътъ, който въвелъ изъ училищния животъ на Калоферъ, както и въ духътъ на образованието, което трѣбвало да се даде на младото поколѣние. Несъмнѣно, идеята за националното възраждане, каквато лѣлѣяло дълбокото сърдце на даскалъ Ботю, изисквала и по-други образователни срѣдства отъ прѣдпотопнитѣ, съ които си служѣли „звѣнаритѣ“, за да се усвои отъ по-младитѣ умове. Първото нѣщо сж учебницитѣ, второто — сръчността на учителя, неговитѣ педагогически похвати, и трето — събиране юздитѣ на анархията, която е всѣкога въ флагрантно противорѣчие съ свободнитѣ дѣйствия на дѣтската природа. Природата, съ цѣлата си закономерность, е най-голѣмия врагъ на анархията.

Тѣзи три начала опрѣдѣляли и цѣлата училищна политика на Калоферския даскалъ. Виждайки му се недостатъчни сѣществующитѣ ръководства за прѣподаване, той самъ се заловилъ за работа, прѣвелъ Критическиятъ издирия на върху българската история“, поусъставилъ една „Всеобща география“, обяснявалъ на „персонала“ сѣщността на новитѣ течения въ областта на педагогическата наука, прѣвмущесвата отъ нагледното обучение, както и ползитѣ отъ свободното упражненіе на дѣтскитѣ способности, и най-сетнѣ, отглеждалъ училищния редъ не по начинъ, упражняванъ до тогава: той е позволилъ свобода на ученика вънъ и вътрѣ въ училището до нейнитѣ възможни прѣдѣли, като изхвърлилъ всеизвѣстната „фалага“.¹⁾

¹⁾ Освѣнъ споменатитѣ въ текста книги, Ботю Петковъ е издалъ и слѣднитѣ: 1. Нѣщо за безграмотнитѣ чловѣци. Въ Смирнѣ, 1843 год. Оригинална. Послѣднето, 3-то издание е отъ 1862 г. 2. Психологія, или душесловіе за ученіе на дѣцата. 1844 г. Прѣводъ отъ грѣцки, и др. Сжщо е писалъ обширни статии по научни и философски въпроси, каквато е статията „Писменность за българския езикъ“ въ в. „Цариградски Вѣстникъ“, № № 336 — 338 и 344 отъ юли 1857. година.